

РЕШЕНИЕ

№ 697

гр. Благоевград, 28.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ЧЕТИРИНАДЕСЕТИ СЪСТАВ,
в публично заседание на двадесет и осми ноември през две хиляди двадесет и
втора година в следния състав:

Председател: Катя СуК.ска

при участието на секретаря Лозена Димитрова
като разгледа докладваното от Катя СуК.ска Гражданско дело №
20201200101444 по описа за 2020 година

Производството по настоящото гр.д.№1444/2020г. по описа на Окръжен
съд-Благоевград е образувано по искова молба вх.№6069/23.12.2020г.,
подадена от К. К. М., ЕГН *****, гр.Благоевград, ул.“М., чрез адв.А.А.,
против Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния
прокурор, гр.С., бул.“В..

В исковата молба се сочи, че исковете са насочени срещу Прокуратурата на
РБ, тъй като съгласно действащото българско законодателство това е органът,
на който е вменено задължението да разследва извършването на
престъпленията, да повдига обвинения срещу извършителите на същите и да
осъществява контрол върху органите, провеждащи разследването. Наведени
са доводи за наличие на виновни и противоправни вредоносни действия и
бездействия на прокурорите при провеждане на разследването на убийството
на бащата на ищеца, които не провели обективно и своевременно разследване
на престъплението, което от своя страна довело до неразкриване на
обективната истина по делото и в частност на авторите на престъплението, и
като резултат довело до оправдателна присъда за привл.ните към наказателна
отговорност лица и отхвърляне на предявения от ищеца граждански иск в
наказателния процес. Последното от своя страна осуетило възможността
ищецът да получи както наказателноправна, така и гражданскоправна защита
на правата си, като бъде обезщетен от прекия причинител на вредите /от
извършителя на деянието/ за претърпените от същото имуществени и
неимуществени вреди, по причина липсата на правосъдие. За обезщетяване на
причинените на ищеца вреди в резултат на горепосоченото непозволено
увреждане, от Прокуратурата на РБ се претендират обезщетенията, предмет
на процесните искове - претенция за имуществени вреди в размер на 169 800
лв. за пропуснати ползи – неполучена от ищеца средномесечна издръжка за
периода от смъртта на неговия баща /08.10.1998г./ до навършване на

пълнолетие на ищеца /01.05.2013г./, както и претенция за неимуществени вреди в размер на 169 800 лв. за претърпени в същия времеви период от ищеца душевни болки и страдания, терзания и тегоби поради неизвестност на истината за извършителите на престъплението, отнело живота на баща му, съчетано с чувство за безпомощност и непълноценност, израз на изконно-сакралния синовен стремеж за възмездие и справедливост.

На основание чл.131 от ГПК препис от исковата молба и приложенията към нея са изпратени на ответника за отговор и са му надлежно връчени на 09.09.2021г. В указания едномесечен срок по делото е постъпил писмен отговор от ответника, в който предявените искове се оспорват като недопустими, а в условията на евентуалност – като неоснователни. Навежда се довод, че предявеният иск за имуществени вреди е недопустим поради липса на активна процесуална легитимация на ищеца. Предявеният иск за неимуществени вреди бил недопустим на основание чл.299 от ГПК поради отхвърляне с влязла в сила присъда на предявения в наказателното производство граждански иск за претърпените от ищеца от престъплението неимуществени вреди в размер на 84 900 лв., както и поради осъждането на ответника с влязъл в сила съдебен акт по гр.д.№120/2020г. на ВКС за заплащане на ищеца на сумата от 5 000 лв. за неимуществени вреди от нарушаване на правото на разглеждане и решаване в разумен срок на производството по сл.д.№323/1999г. по описа на ОСлС К. и НОХД №270/2012г. по описа на ОС-К.. Настоява се, че предявените искови претенции са неоснователни поради липса на елементите от фактическия състав на деликтната отговорност по чл.49 от ЗЗД. Оспорва се наличието на противоправно поведение от страна на длъжностни лица на прокуратурата, както и наличието на причинна връзка между такова поведение и твърдените вреди. Направено е възражение за погасяване по давност на претенциите за имуществени и неимуществени вреди. До съда е отправено искане да отхвърли изцяло исковете като неоснователни и да присъди на ответната страна сторените разноски в производството.

В съдебно заседание пред настоящата инстанция ищецът не се явява лично. Представява се от надлежно упълномощен адвокат – адв.А., който поддържа предявените искови претенции и пледира за уважането им като доказани по основание и размер. Представя писмени бележки по съществуващото на спора. Претендира разноски за адвокатско възнаграждение.

Прокуратурата на Р България се представлява от юрк.П., която оспорва претенциите като неоснователни поради погасяването им по давност, както и поради отхвърляне с влязъл в сила съдебен акт на предявения граждански иск в наказателния процес. Настоява, че не е налице противоправност в поведението на прокуратурата, като се позовава и на функционалния имунитет на магистратите. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Настоящият състав на Окръжен съд-Благоевград, след анализ на събраните по делото доказателства, преценени по отделно и с тяхната съвкупност, намира за установено следното от фактическа страна:

Ищецът К. К. М. е син на К.Г. М., починал през месец октомври 1998г. при следните обстоятелства:

По повод съобщение на дежурен полицаи при РПУ-К., на 30.07.1999г. било посетено местопроизшествие при езерото на открития рудник в с.С., обл.К.,

където в близост до брега бил открит потопен лек автомобил марка „О.К.“. При изваждането на автомобила било установено, че на предната дясна седалка имало завързан труп на мъж в напреднал стадий на разложение, като главата му била покрита с черно кожено яке. За извършените действия бил изготвен Протокол за оглед на местопроизшествие и фотоалбум към него, били иззети веществени доказателства. Било установено, че трупа е на лицето К.Г. М., безследно изчезнал в нощта на 08/09.10.1998г.

С Постановление за образуване на предварително производство от 30.07.1999г. било образувано следствено дело №323/1999г. на ОСлС-К. срещу неизвестен извършител, за това, че през месец октомври 1998г. в землището на с.С., обл.К., умишлено е умъртвил К.Г. М., на 33г., от с.Д., обл.К. – престъпление по чл.115 от НК. От заключението на съдебно-медицинската експертиза на труп, при огледа и аутопсията на трупа на К. М., извършени на 30 и 31.07.1999г. били констатирани огнестрелни наранявания. Според експертите смъртта на К. М. е в резултат на огнестрелни рани, засегнали жизненоважни органи на човешкото тяло – гръбначен мозък, бял дроб и сърце, несъвместими с живота. Починалият е бил умишлено умъртвен чрез употреба на огнестрелно оръжие и произведени няколко изстрела в областта на тялото и главата. Състоянието на трупа при провеждането на аутопсията отговаряло смъртта да е била причинена към момента на изчезването на лицето – през месец октомври 1998г.

За периода от време от 30.07.1999г. до 02.08.1999г. по следственото дело бил разпитан 1 свидетел и са били снети обяснения от 5 лица.

От проведените процесуално-следствени действия по следствено дело №323/1999г. на ОСлС К. било установено, че при влизането на територията на Р България на 25.03.1998г. К. М. се легитимирал пред граничните власти с подправен паспорт на името на И.М., както и че е бил задържан и осъден от съда в гр.Л., Р И. за това, че на 20.12.1996г. в околностите на гр.Б. пренасял в управлявания от него товарен автомобил 58.400 кг чист хероин, за което след 15 месеца бил оправдан и освободен.

На 16.08.1999г. била изяснена собствеността на лекия автомобил м.”О.К.”, в който бил открит трупа на убития М..

През месец 08.1999г. по следственото дело били назначени съдебно-медицинска експертиза на дрехите и обувките на убития, съдебно-медицинска и химическа експертиза на части от труп, балистична и химическа експертиза. За този период били разпитани 7 лица като свидетели.

През месец 09.1999г. след отправено искане до НБЦ-Интерпол и техническа експертиза било установено използването на подправения паспорт на името на И.М. - че паспортът е използван за преминаване на границата при влизане в страната от К. М.. В периода от 07.09. до 21.09.1999г. по следственото дело били разпитани като свидетели още пет лица.

На 21.02.2000г. наблюдаващият прокурор спрял наказателното производство на основание чл.239, ал.1, т.2 от НПК, тъй като въпреки положените усилия от органа на разследването, извършителят на престъплението не бил разкрит, като следственото дело било изпратено на разследващия орган за продължаване на издирването на извършителя.

На 14.01.2011г. в ОП-К. постъпила докладна записка на началник сектор „ПКП“ при ОДМВР-К. за получена информация от две лица за съпричастност на А.К. и В.Ш. към убийството на К. М.. По отношение на двамата свидетели

били предприети действия за запазване в тайна на тяхната самоличност. На 14.01.2011г. наказателното производство по следственото дело било възобновено.

В периода от 18.01.2011г. до 16.02.2011г. по сл.дело №323/1999г. били проведени процесуално-следствени действия, като са разпитани свидетелите с тайна самоличност, разпитана е св. Г.М.а, изискани са данни от ГД „ИН” и НСлС за А.К. и В.Ш. и е изпратена съдебна поръчка до Р И., съответно са изискани справки за закупени от К. и Ш. леки автомобили в периода от 1999г. до 2002г.

В хода на досъдебното производство в качеството на обвиняеми били привл.ни лицата В.Д.Ш. /С Постановление за привличане от 16.02.2011г./ и А.С. К. /С Постановление за привличане от 09.03.2011г./ - за престъпление по чл.116, ал.1, т.7 и т.9 от НК във вр. с чл.115 от НК във вр. с чл.20, ал.2 от НК.

На основание чл.247 от НПК в ОС-К. бил внесен обвинителен акт срещу А.С. К. и В.Д.Ш., въз основа на който на 21.08.2012г. било образувано НОХД №270/2012г. по описа на ОС-К. срещу двамата подсъдими за извършено престъпление по чл.116, ал.1, т.7 и т.9 от НК във вр. с чл.115 от НК във вр. с чл.20, ал.2 от НК за това, че на 08/09.10.1998г. на язовир „С.“ в землището на с.С., обл.К., в съучастие с В.С.М. от с.Д., предумишлено са умъртвили, чрез произведени с пистолет три изстрела от А.С. К. в областта на главата, шията и гръдния кош, К.Г. М., което престъпление е извършено с користна цел /да придобият материална изгода, като вземат от убития наркотично вещество – хероин/, като В.Д.Ш. и В.С.М. са действали като помагачи. На 12.09.2012г. съдът е дал ход на делото, като е допуснал за съвместно разглеждане в наказателното производство предявения от непълнолетния К. К. М., граждански иск за неимуществени вреди от престъплението, за сумата от 84 900 лв., ведно със законната лихва от момента на деянието до окончателното плащане, като К. М. е конституиран като граждански ищец. Отказано е допускането за съвместно разглеждане на предявения от ищеца К. М. граждански иск в размер на 84 900 лв. имуществени вреди от престъплението.

С Присъда №13/26.04.2013г. по НОХД №270/2012г. ОС-К. признал подсъдимите А.С. К. и В.Д.Ш. за виновни в престъплението, за което им е повдигнато обвинение, като осъдил подсъдимия А.К. на 18г. лишаване от свобода, а В.Ш. – на 12г. лишаване от свобода. На основание чл.25, ал.1 във вр. с чл.23, ал.1 от НК съдът наложил на подсъдимия К. общо наказание – най-тежкото от определените му по НОХД №270/2012г. на ОС-К. и по НОХД №232/2002г. и НОХД №504/2002г., двете на РС-К., и по НОХД №7/2005г. на Пловдивския военен съд – 18 години лишаване от свобода. Постановил изтърпяване на наказанията на двамата подсъдими при първоначален „строг“ режим в затвор. С присъдата си ОС-К. уважил предявения от ищеца К. М. граждански иск за неимуществени вреди до размера от 15 000 лв. и го отхвърлил над този размер до пълния предявен размер.

Срещу горепосочената присъда постъпил протест от ОП-К., въззивни жалби от А. К., от В. Ш., от повереника на частния обвинител и граждански ищец Г.М.а, от служебно назначения повереник на гражданския ищец К. М. и от процесуалния представител на К. М. – адв.А.А., който депозирал пълномощно по делото от гражданския ищец.

По получените протест и въззивни жалби, на 18.09.2013г. било образувано

ВНОХД №925/2013г. по описа на САС.

С Присъда №3/18.02.2015г. по ВНОХД №925/2013г. на Апелативен съд-С. е отменена изцяло Присъда №13/26.04.2013г. по НОХД №270/2012г. на ОС-К., като подсъдимите А.С. К. и В.Д.Ш. били признати за невиновни в това да са извършили предумишлено убийство с користна цел на К. М. и били изцяло оправдани по повдигнатите им обвинения за извършеното престъпление, като били отхвърлени изцяло като неоснователни предявените граждански иски срещу подсъдимите.

Срещу присъдата постъпил протест от САП, както и касационни жалби от адв.А.А. – повереник на К.М. и от повереника на Г.М.. По постъпилите протест и касационни жалби, на 10.06.2015г. било образнивано КНОХД №901/2015г. по описа на ВКС.

С Решение №311/28.12.2015г. по КНОХД №901/2015г. по описа на ВКС била оставена в сила оправдателната Присъда №3/18.02.2015г. по ВНОХД №925/2013г. на Апелативен съд-С.. Решението на ВКС е окончателно.

Общата продължителност на наказателното производство била 16 години, 4 месеца и 28 дни, в който период от време се включва досъдебното производство и съдебната фаза, включваща разглеждане на делото на три съдебни инстанции. В общата продължителност на наказателното производство се включва и периода от време от 10 години, 10 месеца и 24 дни, през който делото е било спряно във фазата на досъдебното производство от 21.02.2000г. до 14.01.2011г.

Ищецът К. М. предявил пред ОС-Благоевград искова молба вх. №714/28.02.2017г. по гр.д.№62/2017г., насочена срещу Прокуратурата на РБ и срещу ОС-К. за солидарното им осъждане за заплащане на сумата от 150 316.67 лв. – обезщетение за неимуществени вреди и 84 900 лв. – обезщетение за имуществени вреди, претърпени от ищеца, причинени от нарушаване на правото му на разглеждане и решаване на наказателното дело за разследването на убийството на баща му К. М. в разумен срок съгласно чл.26 от ЗОДОВ във вр. с чл.6, пар.1 от ЕКЗПЧОС.

С Решение №3818/08.08.2018г. по гр.д.№62/2017г. на ОС-Благоевград ответниците Прокуратурата на РБ и ОС-К. били осъдени да заплатят солидарно на ищеца К. М., на основание чл.26, ал.1 от ЗОДОВ, сумата от 10 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, причинени му от нарушаване на разглеждане и решаване на производството по сл.д.№323/1999г. по описа на ОСлС К. и НОХД №270/2012г. по описа на ОС К., в разумен срок, съгласно чл.6, пар.1 от ЕКЗПЧОС, като искът е отхвърлен като неоснователен за разликата над 10 000 лв. до пълния предявен размер от 150 316.67 лв. С Решението е отхвърлен като неоснователен предявения на основание чл.26, ал.1 от ЗОДОВ иск за осъждане на ответниците да заплатят солидарно на ищеца сумата от 84 900 лв. за причинени имуществени вреди, съставляващи пропуснати ползи – издръжката, която той би получил, ако неговият баща е бил жив, изчислени на база 500 лв. месечно, за периода след убийството на К. М. /09.10.1998г./ до навършване на пълнолетие на ищеца К. К. М. /01.05.2015г./, причинени му от нарушаване на правото му на разглеждане и решаване на производството по сл.д.№323/1999г. по описа на ОСлС К., НОХД №270/2012г. по описа на ОС К., ВНОХД №925/2013г. по описа на САС и КНОХД №901/2015г. по описа на ВКС, в разумен срок, съгласно чл.6, пар.1 от ЕКЗПЧОС.

С Решение №1671/04.07.2019г. по гр.д.№5228/2018г. на САС, е отменено Решение №3818/08.08.2018г. по гр.д.№62/2017г. на Окръжен съд-Благоевград в частта, в която ОС-К. е осъден да заплати солидарно с Прокуратурата на Р България, на основание чл.2б, ал.1 от ЗОДОВ, сумата от 10 000 лв. обезщетение за неимуществени вреди, както и в частта, в която е отхвърлен като неоснователен иска за неимуществени вреди, предявен от К. М. против Прокуратурата на Р България за сумата от 10 000 лв, представляваща разликата между присъдените от първата инстанция 10 000 лв. и сумата от 20 000 лв., и вместо това е отхвърлена като неоснователна исковата претенция на ищеца К. М. против ОС-К. за заплащане на сумата от 10 000 лв., а Прокуратурата на Р България е осъдена да заплати на К. М. сумата от още 10 000 лв. за претърпени неимуществени вреди от забавено правосъдие, като първоинстанционното решение е потвърдено в останалата част.

С Решение №222/15.03.2021г. по гр.д.№120/2020г. на ВКС е отменено Решение №1671/04.07.2019г. по гр.д.№5228/2018г. на САС в частта, с която е отменено Решение №3818/08.08.2018г. по гр.д.№62/2017г. на Окръжен съд-Благоевград в частта, с която е отхвърлен иска с правно основание чл.2б, ал.1 от ЗОДОВ, предявен от К. М. срещу Прокуратурата на Р България над сумата от 10 000 лв. до 20 000 лв. обезщетение за неимуществени вреди, и в частта, с която е потвърдено Решение №3818/08.08.2018г. по гр.д.№62/2017г. на Окръжен съд-Благоевград в уважената част на предявения иск над сумата от 5 000 лв. до 10 000 лв. обезщетение за неимуществени вреди, и вместо това предявеният иск е отхвърлен над размера на сумата от 5 000 лв. до 20 000 лв. обезщетение за неимуществени вреди от нарушаване на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок по чл.6, пар.1 от ЕКЗПЧОС, а в останалата обжалвана част решението на САС е оставено в сила.

В хода на съдебното дирене пред настоящата инстанция по искане на ищцовата страна е разпитан св.Ц.Д.. В своите показания свидетелят сочи, че от 1975г. до 2004г. бил главен счетоводител на предприятие в с.К.. Соци, че ищецът К. М. бил много малко дете, когато баща му починал. В селото постоянно се говорило за случилото се. Детето било потиснато и комплексирано. Много често кметът на селото поемал инициативата да бъде оказана финансова помощ за детето, като служителите на предприятието събирали и дарявали пари за детето по различни поводи, за купуване на подаръци при тържества в детската градина. Свидателят твърди, че преди около 10 години, при една от срещите си с адв.А., с него дошъл и ищеца. Към този момент ищецът бил момче на около 15 г., ученик. При тази среща момчето се разплакало по причина, че убийството на баща му оставало неразкрито, неразкрита била причината и обстоятелствата, поради които е останал сирак. При следващите им срещи ищецът бил развълнуван.

Като доказателство по делото е приобщено писмо изх.№07-07-37/15.06.2022г. на НСИ с данни от извадковото Наблюдение на домакинските бюджети за средномесечен паричен разход на лице от домакинството по брой на децата до 18г. в периода 1998г.-2013г.

От писмо изх.№11-00-57/22.06.2022г. на Министерство на труда и социалната политика се установява размера на минималната издръжка за отглеждане на дете в периода 1998г. – 2013г., съобразно $\frac{1}{4}$ от минималната работна заплата за страната, на основание чл.142 от СК. Приобщено е и писмо

от Държавната агенция за закрила на детето с предоставена информация за минималната издръжка на едно дете за визирания по-горе период.

Приобщените по делото доказателствени средства са безпротиворечиви и установяват еднопосочно релевантните факти от предмета на доказване в производството.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

На основание чл.7 от КРБ държавата отговаря пряко за вредите, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Няма пречка да се търси отговорност от правозащитните органи и в случаите, когато се твърди, че са претърпени вреди или са пропуснати ползи извън хипотезите на ЗОДОВ, доколкото са налице елементите от фактическия състав на непозволеното увреждане по ЗЗД, като в тези случаи отговорността за вреди се реализира на основание чл.49 от ЗЗД. Функционалният имунитет на магистрата по чл.132, ал.1 от КРБ не изключва отговорността на държавата за вреди от незаконосъобразни актове на правозащитни органи, но в процеса следва да се докаже наличието на предпоставките на гаранционно-обезпечителната отговорност по чл.49 от ЗЗД.

Наведените в исковата молба фактически твърдения обуславят правна квалификация на предявения иск по чл.49 от ЗЗД във вр. с чл.6, пар.1 от ЕКЗПЧОС - за заплащане на обезщетение за претърпени от ищеца имуществени и неимуществени вреди от нарушено право на справедлив наказателен процес поради противоправно поведение на органите на ответника при провеждане на разследването по наказателното производство за убийството на баща му, довело до неразкриване на обективната истина по делото и в частност на авторите на престъплението, и като резултат довело до оправдателна присъда за привлечените към наказателна отговорност лица и до отхвърляне на предявения от ищеца граждански иск в наказателния процес.

Предявените искове са допустими. По доводите на ответника за недопустимост на производството, съдът се е произнесъл в определенията си по чл.140 от ГПК, приемайки същите за неоснователни.

По отношение основателността на исковите претенции, съдът намира следното:

За да бъде ангажирана отговорността на ответника за вреди по чл.49 от ЗЗД, в тежест на ищеца е да установи в условията на пълно и главно доказване следните кумулативни предпоставки: 1. Вреди, причинени на пострадалия. 2. Вредите да са причинени от лице, на което отговорният по чл.49 от ЗЗД е възложил работа. 3. Вредите да са причинени при или по повод изпълнението на работата, възложена от ответника. 4. Причинителят да има вина за вредите. Държавните предприятия, учрежденията и организациите отговарят по чл.49 от ЗЗД за вредите, причинени от техни работници и служители при или по повод на възложената им работа и тогава, когато не е установено кой конкретно измежду тях е причинил тези вреди. Възложителят може да се освободи от отговорност, ако докаже, че този, комуто е възложена работата, не е причинил вреда и действията му не са виновни и противоправни или ако вредата не е причинена при или по повод на възложената работа.

Редът, по който се извършва наказателното производство, за да се осигури разкриване на престъпленията, е определен в НПК, където са регламентирани и правомощията и задълженията на органите на досъдебното производство,

респ. тяхната компетентност. В тежест на ищеца е да установи по несъмнен начин не само твърдяното противоправно и виновно действие или бездействие на следователи и прокурори, но и наличието на пряка причинна връзка между него и постановената оправдателна присъда спрямо обвиняемите лица и отхвърления граждански иск /Решение №441/1.09.2009г. по гр.д.№1406/2008г. на ВКС, II г.о./.

В исковата молба ищецът се позовава на противоправно поведение на органите на ответника, изразяващо се в липса на обективно разследване по наказателното дело, в лошо проведено и на практика непроведено разследване, в поддържане на обвинение спрямо лица, които не са истинските извършители на престъплението, което поведение е довело до неразкриване на обективната истина и на действителните извършители на деянието, и като резултат довело до оправдателна присъда за привлечените към наказателна отговорност лица и до отхвърляне на гражданския иск в наказателния процес, с което противоправно поведение е било накърнено правото на ищеца на справедлив наказателен процес.

От анализа на материалите по сл.д.№323/1999г. по описа на ОСлС-К. се установява, че в хода на наказателното производство органите на досъдебното производство са извършили следните процесуално-следствени действия – извършени са разпити на 20 свидетели /трима от тях със скрита самоличност/, оглед на местопроизшествие, назначени са 10 експертизи, използвана е международна правна помощ, като са изпращани съдебни поръчки до Р И..

Установява се, че досъдебното производство е продължило 12 години, 10 месеца и 20 дни, в който период се включва и времето, през което това производство е било спряно за 10 години, 10 месеца и 24 дни /от 21.02.2000г. до 14.01.2011г./ поради неоткриване на извършителя на престъплението. Трупът на убития К. М. е намерен около девет месеца след извършеното престъпление. Непосредствено след образуване на досъдебното производство са извършени процесуално-следствени действия, като са разпитани свидетели, назначени са експертизи и е изискана информация от Р И.. Установява се, че при разследването на убийството на К. М. са били проверявани различни версии - убийството да е било свързано по повод на отклонено от М. наркотично вещество от общото количество, с което впоследствие е бил задържан на територията на Р И., или пък да има връзка с евентуалното получаване на обезщетение за незаконния арест с оглед на постановената оправдателна присъда от италиански съд, или да е свързано с неуредени финансови отношения с трети лица. Въпреки това, както е посочено и в мотивите на постановените съдебни актове в производството по чл.2б от ЗОДОВ и в частност в Решение №222/15.03.2021г. по гр.д.№120/2020г. на ВКС, органите на досъдебното производство са допуснали слабости в работата си, за което свидетелства обстоятелството, че по предявените обвинения е постановена влязла в сила оправдателна присъда по отношение на лица, за които не е доказано да са извършители на убийството на бащата на ищеца, а до настоящия момент извършителите на престъплението не са разкрити. В мотивите на Решение №3818/08.08.2018г. по гр.д.№62/2017г. на Окръжен съд-Благоевград, Решение №1671/04.07.2019г. по гр.д.№5228/2018г. на САС и Решение №222/15.03.2021г. по гр.д.№120/2020г. на ВКС е отразено, че за необосновано голям период от време не са извършвани никакви

следствени действия, като няма данни да са извършвани и оперативни действия за установяване на извършителя на жестокото убийство, въпреки задължението за предприемането им от прокурора и разследващите органи – чл.220а, ал.1 от НПК /отм./ и чл.245, ал.1 от НПК. В периода от време, през който досъдебното производство е било спряно, разследващите органи са имали възможност и са били длъжни да предприемат активни действия за отстраняване на пречките по движението на делото. В случая такива активни действия не са били предприети, а ако са извършени отделни действия, то те са били неефективни. Безспорно е, че оперативно-издирвателните мероприятия са от компетентността на органите на МВР. За времето, през което досъдебното производство е било спряно, извършването на тези мероприятия е под ръководството и надзора на Прокуратурата. Поради това е следвало да се вземат всички необходими мерки спряното наказателно производство да се възобнови и приключи. В горните съдебни актове е отразено още, че в срока на досъдебното производство прокурорът не е предприел необходимото, за да се извършат своевременно необходимите следствени действия. Това от своя страна е лишило наследниците на убития от каквато и да било ефективна възможност за търсене на гражданска защита срещу извършителите на престъплението, тъй като с отдалечаването на процесуално-следствените действия от времето на извършването на убийството, възможността за разкриването на истинските му извършители съществено е намаляла /Решение №1671/04.07.2019г. по гр.д.№5228/2018г. на САС/. Както е посочено и в Решение №222/15.03.2021г. по гр.д.№120/2020г. на ВКС, за установеното бездействие и непредприемането на съответните мерки от органите по разследването за откриване на истинските извършители на убийството на К. М. – баща на ищеца, отговорност носи Прокуратурата.

Горните съображения се споделят от настоящия съдебен състав. Същите са в съответствие и с практиката на ВКС, обективизирана в Решение №41/22.07.2022г. по гр.д.№1961/2021г. на ВКС, III г.о., според което когато предмет на предявения иск е обезщетяването на неимуществени вреди от нарушено право на справедлив наказателен процес по смисъла на чл.6 от ЕКЗПЧОС в контекста на обезпечаването му с относими доказателства за установяване на главния доказателствен факт досежно механизма на извършване и авторството на деянието с цел установяване на обективната истина по делото, без значение за вредите от накърнено право на справедлив съдебен процес при определяне на граждански права е крайния изход на този процес, щом от съответното противоправно поведение, свързано с несъбиране на нужните доказателства, не е обезпечено приложението на принципа за разкриване на обективната истина. Причинно-следствената връзка следва да е установена между противоправното поведение на органите на прокуратурата при разследването на престъплението, и претърпените вреди от ищеца от нарушеното му основно човешко право на справедлив процес. В настоящия случай необоснованото бездействие на прокуратурата през визирания период, представляващо на практика липса на разследване, е довело до необезпечаването на наказателното производство с необходимите доказателства за разкриване на обективната истина, от което ищецът е претърпял неимуществени вреди.

Констатираното и в мотивите на Решение №222/15.03.2021г. по гр.д. №120/2020г. на ВКС, бездействие и непредприемането на съответните мерки

от органите по разследването за откриване на истинските извършители на убийството на К. М. – баща на ищеца, представлява противоправно поведение на органите на досъдебното производство, които действат под ръководството и контрола на прокурора /чл.196 от НПК/, който не е изпълнил правомощията си да обезпечи извършване на необходимите следствени действия за разкриване на обективната истина /чл.13 от НПК/. Обезпечаването на съдебния процес с необходимите за разкриването на обективната истина доказателства се включва в съдържанието на субективното право на справедлив процес, защитимо в чл.6 от ЕКЗПЧОС /в този см. решенията по делото Ангелкович срещу Сърбия и по делото Камидов срещу Русия/. Поради това установеното в настоящото производство противоправно поведение на длъжностни лица на ответника, изразяващо се в нарушения на наказателнопроцесуални норми, довело до невъзможност да бъде установено авторството на престъплението, несъмнено причинява нарушаване на правото на справедлив наказателен процес /Решение №41/22.07.2022г. по гр.д. №1961/2021г. на ВКС, III г.о./.

За пълнота на изложението, относно доводите на ищеца за внасяне на неприцизен обвинителен акт, следва да се отбележи следното:

От мотивите към оправдателната Присъда №3/18.02.2015г. по ВНОХД №925/2013г. на Апелативен съд-С. се установява, че внесеният за разглеждане обвинителен акт е бил „непрецизен, несъответен на императивната разпоредба на чл.246 от НПК, както и на задължителното тълкуване в ТР 2/2002 на ОСНК на ВКС“, като съдът е отбелязал, че при други условия констатираните съществени нарушения на процесуалните правила биха дали основание на съда да упражни правомощията си по чл.335, ал.1, т.1 от НПК, като върне делото на прокурора.

Внасянето на непрецизен обвинителен акт обаче не представлява противоправно действие на прокурора, което да е в причинна връзка с претендираните от ищеца вреди от неразкриване на авторите на престъпното деяние. Това е така, тъй като допуснатите на досъдебното производство съществени процесуални нарушения при изготвяне на обвинителния акт се отстраняват чрез законосъобразното повтаряне на процесуалното действие, при което нарушението е било извършено /внасяне на поправен обвинителен акт/. В случая се касае за отстранимо съществено процесуално нарушение, довело до ограничаване на процесуалните права на обвиняемия, което в друга хипотеза би имало за последица единствено връщане на делото на прокурора за неговото отстраняване. В случая не се е стигнало до връщане на делото на досъдебната фаза, поради направения от въззивния съд извод, че доказателствената съвкупност не подкрепя обвинителната теза, като не е доказано по несъмнен начин, че престъплението е извършено от двамата подсъдими.

Установена е причинно-следствената връзка между противоправното поведение на ответната страна при разследването на престъплението, и претърпените вреди от ищеца от нарушеното му субективно право на справедлив наказателен процес.

Настъпването на процесните неимуществени вреди е установено от приетите по делото гласни доказателства. За определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди, съдът съобрази събраните по делото доказателства за психическо натоварване на ищеца от напразните очаквания

за справедлив процес, накърняване на чувството му за справедливост от неразкриване на убиеца на баща му, съответно невъзможността да бъде реализирана спрямо извършителя наказателна и гражданска отговорност. В своите показания св.Дамянов не свидетелства за голям интензитет и продължителност на негативните преживявания на ищеца. В същото време при определяне размера на дължимото обезщетение следва да се отчете обстоятелството, че част от претърпените от ищеца психически терзания са били във връзка с прекомерната продължителност на наказателното производство, за които вреди ищецът вече е получил съответна имуществена репарация в размер на 5 000 лв.

Настоящият състав като взе предвид всички относими обстоятелства за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди, преценени съобразно принципа на справедливост по смисъла на чл.52 от ЗЗД, счита че за обезщетяване на същите е необходима сумата от 3 000 лева. За тази сума предявеният иск е основателен и доказан. Последната сума съответства на доказаните действително претърпени неимуществени вреди. Над тази сума предявеният иск следва да се отхвърли. Ищецът не е претендирал присъждане на законна лихва върху обезщетението за вреди.

Изводът за частична основателност на предявения иск за неимуществени вреди налага съдът да се произнесе по своевременно наведеното от ответната страна възражение за изтекла погасителна давност. Ирелевантно за настоящия случай е Тълкувателно решение №5/05.04.2006г. по тълк.д. №5/2005г. на ОСГТК на ВКС, на което се позовава ответната страна. С т.2 от това решение е прието, че ако не е предявен граждански иск в наказателния процес, висящият наказателен процес както в досъдебното, така и в съдебното производство, включително и когато е завършил с влязла в сила осъдителна присъда или със споразумение, не е процес относно вземането на пострадалия за вреди от престъплението и не е основание за спиране на погасителната давност. Следва да се има предвид обаче, че по силата на чл.114, ал.3 от ЗЗД вземането за вреди от непозволено увреждане възниква от деня на откриването на дееца и от същия момент то става изискуемо, защото от тогава длъжникът изпада в забава съгласно чл.84, ал.3 ЗЗД. Не е необходимо авторството и деянието да се установяват по специален ред. В настоящия казус извършителите на престъплението не са открити и към настоящия момент, което препятства реализиране на гражданска отговорност спрямо тях, което е и основанието за търсене на отговорност спрямо ответната страна, която претенция не е погасена. Освен това, от влизане в сила на оправдателната присъда спрямо обвиняемите лица и отхвърлянето на гражданския иск в наказателния процес, до момента на предявяване на настоящата искова претенция, също не е изтекъл 5-годишен срок, поради което възражението е неоснователно /Тълкувателно решение №3/22.04.2005г. по тълк.д.№3/2004г. на Върховен касационен съд, ОСГК/.

По отношение на иска за имуществени вреди, съдът счита, че пропуснатите ползи от неполучаването на издръжка в настоящия казус са в пряка причинна връзка с извършеното престъпление, но не са в причинно-следствена връзка с виновно и противоправно поведение на служители на ответника. По реда на чл.49 от ЗЗД прокуратурата отговаря само за вредите, които са пряка последица от незаконосъобразни действия на нейни длъжностни лица, но не и за вредите от престъплението.

По разноските:

Неоснователно е искането на адвоката на ищцовата страна за присъждане на адвокатско възнаграждение на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗАДв. За уважаване на искането по чл.38, ал.2 от ЗАДв е необходимо: правна помощ по делото да е осъществена без данни за договорен в тежест на доверителя размер на възнаграждението по чл.36, ал.2 от ЗАДв; заявление, че предоставената правна помощ е договорена като безвъзмездна и липса на данни, които да го опровергават; отговорност на насрещната страна за разноси, съобразно правилата на чл.78 от ГПК /Определение №515/02.10.2015г. по ч.т.д.№2340/2015г. на ВКС, I т.о./. В настоящия случай по делото е приложено адвокатско пълномощно ведно с договор за правна защита и съдействие /л.55/, видно от който договор за предоставената правна помощ по настоящото дело в полза на адв.А. е договорено възнаграждение в размер на 5 000 лв. Отразено е, че същото е платено. Непосочването изрично на вида на плащане следва да се счита за установяване на договореност между страните, че адвокатското възнаграждение е платимо в брой и вписването, че същото е заплатено, доказва реалното извършване на разноските /Определение №67/16.03.2016г. по гр.д.№4669/2014г. на ВКС, I г.о./. Съобразно уважената част от исковите претенции, на ищеца следва да се присъдят разноси в размер на 44.16 лв. за адвокатско възнаграждение.

На ответната страна се следват разноси за юрисконсултско възнаграждение. Настоящата инстанция намира, че съобразно фактическата и правна сложност на делото и цената на предявените искове, дължимото юрисконсултско възнаграждение следва да бъде определено в максималния размер от 360 лв. по чл.23, т.1 от Наредбата за заплащане на правната помощ във вр. с чл.37 от Закона за правната помощ във вр. с чл.78, ал.8 от ГПК, от които съразмерно на отхвърлената част от исковете се следват 356.81 лв.

Ответната страна не следва да бъде осъждана да внесе държавна такса в размер на 4% върху уважената част от иска. В настоящото производство дължимата държавна такса не е в размер на 4% от цената на исковете, а за същата следва да намерят субсидиарно приложение правилата на ЗОДОВ /Определение №228/22.05.2018г. по ч.гр.д.№1611/2018г. на ВКС, IV г.о./. В случая ищецът е бил освободен от внасяне на държавна такса в производството и същата не следва да бъде възлагана в тежест на ответника.

Водим от горното, Окръжен съд-Благоевград

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл.49 от ЗЗД във вр. с чл.6, пар.1 от ЕКЗПЧОС Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, гр.С., бул.“В. да заплати на К. К. М., ЕГН *****, гр.Благоевград, ул.“М., сумата от 3 000 лв. /три хиляди лева/, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от нарушено право на справедлив наказателен процес при разследване на убийството на баща му, довело до неразкриване на обективната истина, като **ОТХВЪРЛЯ** като неоснователен иска за неимуществени вреди за разликата над сумата от 3 000 лв. до пълния предявен размер от 169 800 лв.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения на основание чл.49 от ЗЗД

във вр. с чл.6, пар.1 от ЕКЗПЧОС от К. К. М., ЕГН *****, гр.Благоевград, ул.“М., против Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, гр.С., бул.“В. иск за имуществени вреди в размер на 169 800 лв., съставляващи пропуснати ползи – издръжката, която ищецът би получил, ако неговият баща е бил жив, за периода от убийството на К. М. /08/09.10.1998г./ до навършване на пълнолетие на ищеца /01.05.1998г./, причинени му от нарушено право на справедлив наказателен процес при разследване на убийството на баща му, довело до неразкриване на обективната истина.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, гр.С., бул.“В. да заплати на К. К. М., ЕГН *****, гр.Благоевград, ул.“М., сумата от 44.16 лв. /четиридесет и четири лева и шестнадесет стотинки/ сторени разноси пред настоящата инстанция за платено адвокатско възнаграждение съразмерно на уважената част от исковете.

ОСЪЖДА К. К. М., ЕГН *****, гр.Благоевград, ул.“М. да заплати на Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, гр.С., бул.“В. сумата от 356.81 лв. /триста петдесет и шест лева и осемдесет и една стотинки/ сторени разноси пред настоящата инстанция за юрисконсултско възнаграждение съразмерно на отхвърлената част от исковете.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Благоевград: _____